

DATOS IDENTIFICATIVOS

Necesidades educativas especiais asociadas á discapacidade intelectual

Materia	Necesidades educativas especiais asociadas á discapacidade intelectual			
Código	O05G110V01903			
Titulación	Grao en Educación Infantil			
Descritores	Creditos ECTS 6	Sinale OP	Curso 3	Cuadrimestre 2c
Lingua de impartición	Castelán Galego			
Departamento				
Coordinador/a	Alfonso Gil, Sonia			
Profesorado	Alfonso Gil, Sonia			
Correo-e	soalgi@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Esta materia aborda a identificación, necesidades e intervención educativa do alumnado con discapacidade intelectual. Fundaméntase nas principais achegas teóricas e investigacións máis recentes sobre esta discapacidade.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código	
A1	Que o estudantado demostre posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A2	Que o estudantado saiba aplicar os seus coñecementos ao seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que o estudantado teña a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que o estudantado poida transmitir información, ideas, problemas e solucións a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que o estudantado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Coñecer os obxectivos, contidos curriculares e criterios de avaliación da educación infantil
B2	Promover e facilitar as aprendizaxes na primeira infancia, desde unha perspectiva globalizadora e integradora das diferentes dimensións cognitiva, emocional, psicomotora e volitiva
B3	Diseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade que atendan ás singulares necesidades educativas do estudantado, á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos
B5	Reflexionar en grupo sobre a aceptación de normas e o respecto aos demais. Promover a autonomía e a singularidade de cada estudante como factores de educación das emocións, os sentimentos e os valores na primeira infancia
B8	Coñecer fundamentos de dietética e hixiene infantís. Coñecer fundamentos de atención prematura e as bases e desenvolvementos que permiten comprender os procesos psicolóxicos, de aprendizaxe e de construción da personalidade na primeira infancia
B9	Coñecer a organización das escolas de educación infantil e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Asumir que o exercicio da función docente debe perfeccionarse e adaptarse aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida
B12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación infantil e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos

C5	Saber promover a adquisición de hábitos en torno á autonomía, a liberdade, a curiosidade, a observación, a experimentación, a imitación, a aceptación de normas e de límites, o xogo simbólico e heurístico
C6	Coñecer a dimensión pedagóxica da interacción cos iguais e os adultos e saber promover a participación en actividades colectivas, o traballo cooperativo e o esforzo individual.
C8	Saber informar a outros profesionais especialistas para abordar a colaboración do centro e da docente na atención ás necesidades educativas especiais que se susciten
C9	Adquirir recursos para favorecer a integración educativa de estudantes con dificultades.
C12	Promover e colaborar en accións dentro e fóra da escola, organizadas por familias, concellos e outras institucións con incidencia na formación cidadá.
C13	Analizar e incorporar de forma crítica as cuestións máis relevantes da sociedade actual que afectan á educación familiar e escolar: impacto social e educativo das linguaxes audiovisuais e das pantallas; cambios nas relacións de xénero e intergeneracionais; multiculturalidade e interculturalidade; discriminación e inclusión social e desenvolvemento sostenible.
C19	Comprender que a dinámica diaria en educación infantil é cambiante en función de cada estudante, grupo e situación e saber ser flexible no exercicio da función docente.
C21	Saber traballar en equipo con outros profesionais de dentro e fóra do centro na atención a cada estudante, así como na planificación das secuencias de aprendizaxe e na organización das situacións de traballo na aula e no espazo de xogo, identificando as peculiaridades do período 0-3 e do período 3-6.
C22	Atender as necesidades dos estudantes e transmitir seguridade, tranquilidade e afecto.
C23	Comprender que a observación sistemática é un instrumento básico para poder reflexionar sobre a práctica e a realidade, así como contribuír á innovación e a mellora en educación infantil.
C28	Coñecer experiencias internacionais e exemplos de prácticas innovadoras en educación infantil.
C29	Valorar a importancia do traballo en equipo
C30	Participar na elaboración e seguimento de proxectos educativos de educación infantil no marco de proxectos de centro e en colaboración co territorio e con outros profesionais e axentes sociais.
C31	Coñecer a lexislación que regula as escolas infantís e a súa organización.
C32	Valorar a relación persoal con cada estudante e a súa familia como factor de calidade da educación.
C40	Promover o interese e o respecto polo medio natural, social e cultural a través de proxectos didácticos adecuados
C59	Adquirir un coñecemento práctico da aula e da xestión desta.
C60	Coñecer e aplicar os procesos de interacción e comunicación na aula, así como dominar as destrezas e habilidades sociais necesarias para fomentar un clima que facilite a aprendizaxe e a convivencia.
C63	Participar na actividade docente e aprender a saber facer, actuando e reflexionando desde a práctica.
C64	Participar nas propostas de mellora nos distintos ámbitos de actuación que se poidan establecer nun centro
C65	Regular os procesos de interacción e comunicación en grupos de estudantes de 0-3 anos e de 3-6 anos.
C66	Coñecer formas de colaboración cos distintos sectores da comunidade educativa e da contorna social.
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Capacidade de organización e planificación
D7	Resolución de problemas
D8	Toma de decisións
D9	Traballo en equipo
D12	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
D13	Razoamento crítico
D15	Aprendizaxe autónoma

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Capacitar aos estudantes para que aprendan a promover e facilitar as aprendizaxes, desde unha perspectiva globalizadora e integradora das diferentes dimensións cognitiva, emocional, psicomotora e volitiva.	A1	B1	C8	D2
	A2	B2	C9	D7
	A3	B3	C12	D8
	A4		C21	
	A5		C22	
			C28	

Promover estratexias adecuadas para que na súa futura práctica docente as alumnas e alumnos poidan reflexionar en grupo sobre a aceptación de normas e o respecto aos demais. Promover a autonomía e a singularidade de cada estudante como factores de educación das emocións, os sentimentos e os valores na primeira infancia.	A1 A2 A3 A4 A5	B2 B3 B5	C5 C6 C9 C13 C19 C21 C22 C23 C28 C29 C30 C31 C32 C59 C60	D1 D2 D7 D8 D9 D13
Coñecer os obxectivos, contidos curriculares e criterios de avaliación da Educación Infantil	A1 A2 A3 A4 A5	B2 B8 B12	C19 C22 C28 C40	D1 D13
Identificar e planificar a resolución de situacións educativas que afectan a estudantes con diferentes capacidades e distintos ritmos de aprendizaxe.	A1 A2 A3 A4 A5	B3 B5	C8 C9 C63 C64 C65 C66	D8
Deseñar, planificar e avaliar a actividade docente e a aprendizaxe na aula.	A1 A2 A3 A4 A5	B2 B3	C19 C21 C30	D1 D2 D8 D9
Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade que atendan ás singulares necesidades educativas dos estudantes, á igualdade de xénero, á equidade, e respecto diso aos dereitos humanos.	A1 A2 A3 A4 A5	B2 B3	C63 C64 C65 C66	D1 D2 D7 D8 D9 D12 D13 D15
Promover o traballo cooperativo e o traballo e esforzo individuais	A1 A2 A3 A4 A5	B2 B9	C28 C60 C63 C64 C65 C66	D1 D2 D7 D8 D9 D12 D13 D15
Identificar dificultades de aprendizaxe , informais e colaborar no seu tratamento.	A1 A2 A3 A4 A5	B3	C5 C8 C9 C12 C21 C28 C30	D2 D7 D9 D12 D15

Contidos

Tema	
Marcos teórico-conceptuais das NEE en nenos e nenas con discapacidade intelectual.	Marcos teóricos conceptuais da NEE Definición de discapacidade intelectual Definicións actuais, enfoques multidimensionais da discapacidade intelectual.
As dificultades de aprendizaxe no alumnado con discapacidade intelectual.	Diagnostico e clasificación da discapacidade intelectual Funcionamento intelectual e a súa avaliación. Conduta adaptativa e a súa avaliación. Aproximación multidimensional á clasificación da discapacidade intelectual.
Procedementos de avaliación e identificación das dificultades en estudantado con discapacidade intelectual.	Sistemas de apoio á discapacidade intelectual O concepto de apoio e de necesidades de apoio. As necesidades de apoio das persoas con discapacidade intelectual.

Procedementos de intervención no contexto da discapacidade intelectual	Características educativas do alumnado con discapacidade intelectual.
Implicacións educativas da discapacidade intelectual.	Boas prácticas na educación do alumnado con discapacidade intelectual.
Métodos e procedementos de investigación e intervención no ámbito da discapacidade intelectual.	Métodos cuantitativos e cualitativos en investigación en discapacidade intelectual.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	18	30	48
Aprendizaxe colaborativa	10	8	18
Resolución de problemas	22	60	82
Exame de preguntas obxectivas	2	0	2

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	A profesora explicará todos e cada un dos temas da materia e resolverá as dúbidas do alumnado.
Aprendizaxe colaborativa	En cada tema e durante o desenvolvemento das sesións de explicación dos contidos, plantearanse actividades de aula para traballar en grupo a través de estruturas cooperativas.
Resolución de problemas	En cada tema faranse actividades prácticas e exercicios que se supervisarán semanalmente e que se avaliarán de forma quincenal.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	A profesora resolverá persoalmente de xeito individual ou grupal as dúbidas ou aclaracións planteadas polo alumnado durante o desenvolvemento das explicacións de cada tema.
Aprendizaxe colaborativa	Antes, durante e ao finalizar cada unha das actividades de aula planteadas en base a estruturas cooperativas de traballo, a profesora resolverá persoalmente calquera dúbida ou aclaración formulada polo alumnado.
Resolución de problemas	En cada actividade práctica ou problema a resolver para cada tema, a profesora acompañará e guiará ao alumnado na resolución dos mesmos aportando documentación, feedback, exemplos, etc.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Aprendizaxe colaborativa	Actividades de aula en estruturas cooperativas.	20	A2	B2	C21	D1
			A3	B3	C29	D2
			A4	B5	C60	D7
			A5	B12		D8
						D9
						D12
						D13
						D15

Resolución de problemas	Actividades prácticas e resolución de mini supostos.	40	A1	B1	C5	D1
			A2	B2	C6	D2
			A3	B3	C8	D7
			A4	B5	C9	D8
			A5	B8	C12	D9
				B9	C13	D12
				B12	C19	D13
					C21	D15
					C22	
					C23	
					C28	
					C29	
					C30	
					C31	
					C32	
					C40	
					C59	
					C60	
					C63	
					C64	
					C65	
					C66	
Exame de preguntas obxectivas	Proba de elección múltiple	40	A1	B1	C5	D12
			A2	B2	C6	
			A3	B3	C8	
			A4	B5		
			A5	B9		

Outros comentarios sobre a Avaliación

As actividades prácticas e tarefas de aula serán entregados e avaliados nas datas establecidas no cronograma da materia presentado o 1º día de clase (dispoñible en moovi, espazo da materia).

As probas de avaliación faranse ao finalizar a materia. Pódese consultar día/hora/lugar das probas na páxina web da Facultade (apartado datas exames) para cada convocatoria (xuño, xullo).

Segundo a normativa vixente, con independencia da súa asistencia (avaliación continua) ou non (avaliación global) ás clases, o alumnado gozará de condicións equivalentes de avaliación. As partes da materia superadas na 1ª oportunidade, non serán obxecto de avaliación na 2ª, considerándose, polo tanto, aprobadas nese curso académico.

En coherencia co carácter inclusivo que caracteriza a Facultade de Educación e Traballo social, esta guía poderá ser adaptada para atender ás necesidades específicas de apoio educativo que presente o alumnado adscrito ao programa PIUNE (PAT).

Coa finalidade de favorecer a conciliación da vida laboral e a formación académica, os contidos, planificación, recursos metodolóxicos e sistema de avaliación adaptaranse para alumnado do curso ponte garantindo, en todo caso, a consecución das competencias e resultados de aprendizaxe establecidos neste documento. Abrirase un cartafol específico na plataforma Moovi na cal se informará das tarefas e probas de avaliación que guiarán o desenvolvemento desta materia para alumnado do curso ponte ou profesionais en exercicio.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

American Psychiatric association, **Manual diagnóstico y estadístico de los trastornos mentales (DSM-V)**, 2014, Asociación americana de discapacidades intelectuales y del desarrollo, **Discapacidad Intelectual**, 2021, Bassedas, E., **Alumnado con Discapacidad Intelectual y Retraso en el Desarrollo**, Graó, 2010
Deaño, M., **D.N.:CAS. Sistema de Evaluación Cognitiva (adaptación española)**, Gersam, 2005
<https://icd.who.int/browse11/l-m/es#/http%3a%2f%2fid.who.int%2fcd%2fentity%2f334423054>, **CIE-11**, 11, OMS, 2019
Verdugo, M. A., Arias, B. y Navas, P. (Adaptación Española), **DABS. Escala de Diagnóstico de Conducta Adaptativa**, TEA, 2021
Wechsler, D., **Escala de Inteligencia Wechsler para niños-V. WISC-V**, Pearson, 2015

Bibliografía Complementaria

Gallego, J. L., **La escritura de escolares con Discapacidad Intelectual**, Pirámide, 2022
García-Alba, J., Esteba-Castillo, S. y Viñas-Jornet, M., **Neuropsicología de la discapacidad intelectual de origen genético**, Síntesis, 2018

<https://creena.educacion.navarra.es/web/necesidades-educativas-especiales/equipo-de-psiquicos/discap>, **Discapacidad Intelectual**,

<https://www.juntadeandalucia.es/educacion/portals/web/protocolo-neae>, **Protocolo NEAE**,

Verdugo, M. A. (Director), **SIGLO CERO, Revista Española sobre Discapacidad Intelectual**, 2020

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Prácticas externas: Practicum/O05G110V01981

Traballo de Fin de Grao/O05G110V01991

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Prevenición e tratamento das dificultades na aprendizaxe da lectura, escritura e cálculo/O05G110V01904

Prevenición e tratamento das dificultades na aprendizaxe da linguaxe oral/O05G110V01905

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Psicoloxía: Psicoloxía da educación: Procesos de aprendizaxe infantil/O05G110V01205

Psicoloxía: Psicoloxía do desenvolvemento de 0-6 anos/O05G110V01104

Psicoloxía: Fundamentos psicolóxicos da intervención temperá/O05G110V01304

Outros comentarios

Esta materia enmárcase nunha Facultade comprometida coa sustentabilidade da contorna e das persoas. Atendendo a esta filosofía, esta materia promoverá prácticas educativas en base a materiais de baixo impacto ambiental en coherencia cos principios de sustentabilidade (ODS).